

УДК 631.162:004

**УДОСКОНАЛЕННЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ В
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ**

*Концеба С.М., к.е.н., ст. викладач Уманського національного університету
садівництва*

У статті розглядаються питання організації обліку у сільськогосподарських підприємствах. Обґрунтовується створення єдиної інформаційної бази підприємства як основного засобу удосконалення, скорочення обсягів та часу облікової роботи.

Бухгалтерський облік, сільськогосподарські підприємства, комп'ютеризація, удосконалення.

Постановка проблеми. Сучасний бізнес все частіше вимагає від учасників ділового процесу володіння найширшим колом інформації, як наслідок цього, багато сільськогосподарських підприємств не можуть більше обходитися своїми силами, і змушені все частіше звертатися за допомогою до професіоналів сфери інформаційних систем і технологій. Проте об'єм і якість інформації – це лише простір, в якому здійснюється ефективне, багатофункціональне управління підприємством. Сьогодні в організації бухгалтерського обліку сільськогосподарських підприємств відсутнє максимальне використання можливостей інформаційних баз даних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням комп'ютеризації галузей АПК займалися ряд вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів - Ф.Ф. Бутинць, М.С. Білуха, В.С. Завгородній, М.Ф. Огійчук, В.П. Подольський, В.Ф. Палій, Я.В. Соколов та інші. Однак багато питань із даної теми дослідження залишаються не вирішеними і потребують подальшого поглибленого вивчення.

Метою статті є обґрунтування необхідності впровадження автоматизації облікового процесу в сільськогосподарських підприємствах на основі створення єдиної інформаційної бази даних підприємства.

Виклад основного матеріалу. На організацію бухгалтерського обліку окрім вимог законодавства та потреб управління найбільше впливає спосіб обробки облікової інформації, який, в свою чергу залежить не тільки від виду технічних засобів, але й від сукупності способів та методів її використання. Необхідно чітко поділяти поняття механізації обліку та його комп'ютеризації (автоматизації). При механізації обчислювальна техніка, якою б досконалою вона не була, виступає допоміжним засобом для обробки інформації, а при автоматизації технічні засоби визначають порядок ведення обліку: суттєві зміни відбуваються в процесі збирання, накопичення облікової інформації, її передачі та одержання звітних показників.

Розвиток національної економіки вимагає першочергового перегляду окремих положень вітчизняного бухгалтерського обліку. Розвиток обліку в сільському господарстві має базуватися, насамперед, на його комплексній автоматизації, що значно поліпшить якість вихідної обліково-аналітичної інформації та зменшить трудомісткість роботи бухгалтерії підприємства.

Розглядаючи необхідність комп'ютеризації бухгалтерського обліку, зазначимо, що автоматизація процесу виробництва в даній галузі повинна забезпечувати, насамперед, повний облік фактичних виробничих витрат за статтями й елементами як у розрізі центрів відповідальності, так і по підприємству в цілому. Це дасть змогу достовірно визначати собівартість виробленої продукції та виконаних робіт.

СЕКЦІЯ 2

«Удосконалення процесів менеджменту, обліку та аудиту на підприємствах: світовий та вітчизняний досвід»

Закономірно, що нині для вітчизняних сільськогосподарських підприємств дедалі достовірнішими й необхіднішими стають концепції інформаційних систем, що широко використовуються для комп'ютеризації світової економіки. Вона включає функції планування потреб у виробничих ресурсах, технологічної підготовки виробництва, складання бюджетів фінансових ресурсів - доходів і витрат, а також контроль за їхнім виконанням. Найпоширенішими серед таких програмних продуктів на території України є «Галактика», «1С: Підприємство» та «Парус-Предприятие».

Серед багатьох функцій ERP-системи найголовнішою є обслуговування обліку процесу виробництва. Висловлюючись точніше, вона описує функції всередині трьох основних процесів розширеного економічного відтворення - придбання матеріальних ресурсів, власне виробництва та реалізації виробленої продукції. Значним недоліком кожної із запропонованих програм є те, що жодна із них не автоматизує доступ і обмін інформацією всіх структурних підрозділів підприємства відповідно до їх функцій.

Одним із перспективних і досить поширених заходів у сільськогосподарських підприємствах є комп'ютеризація управлінського обліку на основі комплексу пов'язаних з АРМ. Побудова таких автоматизованих систем обліку ґрунтується на об'єднанні кількох локальних АРМ в одну велику комплексну систему АРМ. Комплекс АРМів становить єдину систему пов'язаних АРМ з обліку виробництва продукції сільського господарства. Кожна локальна система об'єднує певну групу витрат, що формують виробничу і повну собівартість продукції [1].

Організація обліку господарської діяльності за допомогою АРМ, передусім, повинна базуватися на наступних положеннях: обробка облікової інформації відбувається в реальному режимі часу, на робочих місцях обліковців; ведення діалогової роботи між працівником і комп'ютером; організація документообороту на електронних носіях; оперативність обробки облікової інформації та складання внутрішньогосподарської звітності; створення умов для ефективної організації контролю обліку виробничої діяльності; автоматизація комунікацій між окремими робочими місцями, тобто автоматизація за допомогою пов'язаних АРМ [4].

На думку Ковалю С.В. найдоцільніше організувати роботу комплексних АРМ у середині кожного структурного підрозділу підприємства. АРМи кожного структурного підрозділу становлять єдину систему комп'ютеризованого обліку підприємства. Обмін інформацією між АРМами може здійснюватися за допомогою паперових носіїв, дискет, засобів електронної пошти і локальної комп'ютерної мережі [5].

Однак кращим варіантом організації автоматизації облікового процесу в сільськогосподарських підприємствах є створення єдиної бази даних підприємства.

Рисунок 1 ілюструє якою має бути організація обліку господарської діяльності із використанням локальних АРМів окремих виконавців технологічних операцій та керівників різного рівня управління.

Інформаційна база даних є потужним засобом збору, аналізу і організації відомостей, а можливість видачі їх в реальному часі й універсальність використання ще більш збільшують вигоди від її експлуатації. У найпростішому варіанті доступ до інформації бази даних може здійснюватися за допомогою інструментів, представлених системою керування базами даних.

При такій організації обміном інформацією через єдину базу даних підвищується оперативність і мобільність окремих структурних підрозділів сільськогосподарського підприємства.

Ефективність створення єдиної бази даних покращить організацію облікового процесу, що вплине на загальні результати функціонування підприємства.

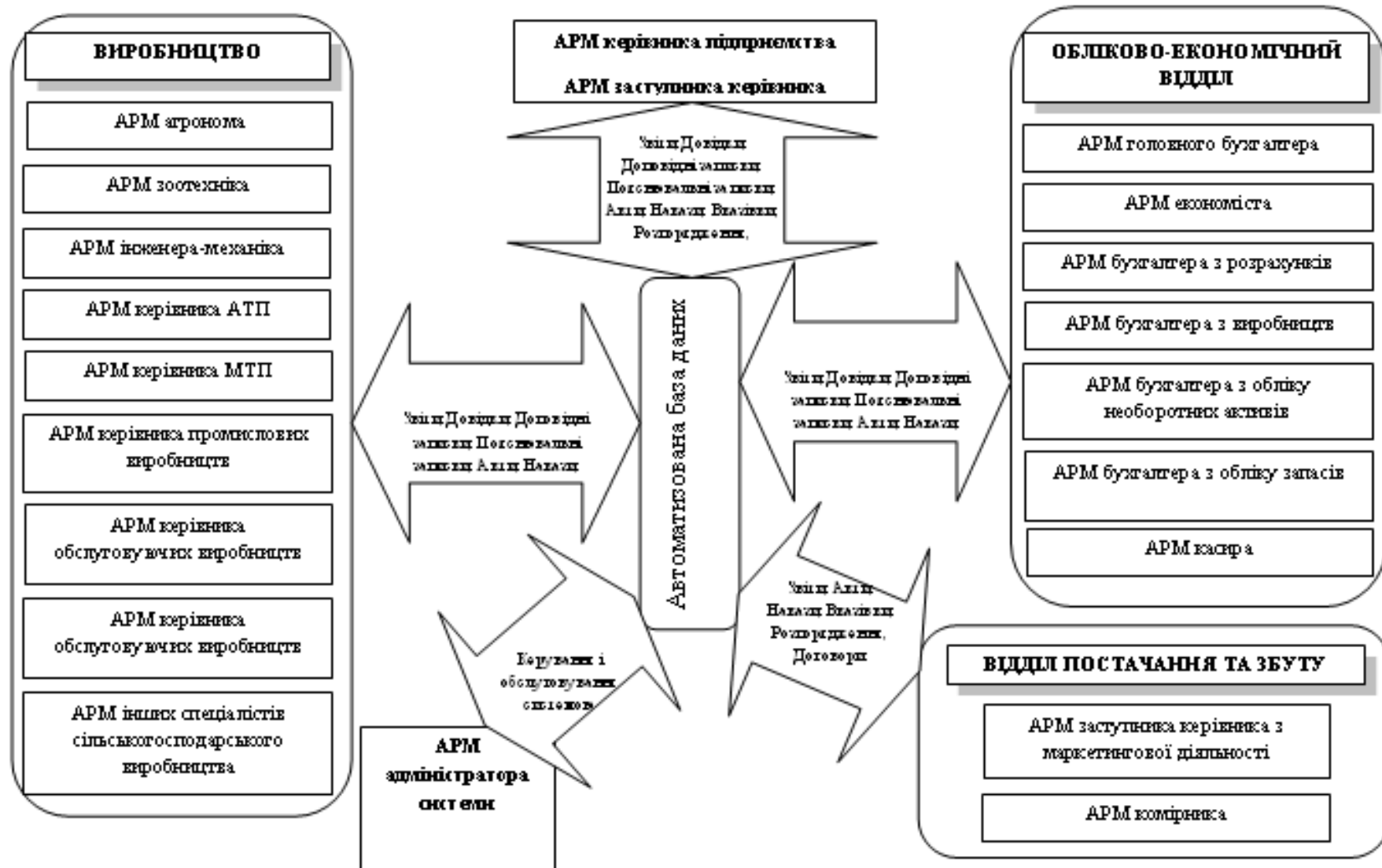

Рис. 1 Організація обліку господарської діяльності із використанням локальних АРМів

Структурні підрозділи, як правило, знаходяться на великій відстані від центральної бухгалтерії та адміністративного апарату підприємства, тому впровадження інформації систем обліку супроводжується великою складністю. Виправити цю ситуацію допомагає використання комп'ютерної техніки і застосування корпоративних мереж, глобальної інформаційної мережі. Це дасть змогу керівникам виробничих підрозділів вносити відповідні дані відразу після закінчення виконання технологічних операцій з вирощування біологічних активів або збирання врожаю сільськогосподарських культур. У результаті цього працівники бухгалтерії та головний бухгалтер матимуть змогу миттєво одержувати інформацію щодо виробничих витрат та виходу готової продукції [3].

Заходи щодо розвитку бухгалтерського обліку мають на меті покращення методичного та організаційного стану зазначеної системи як складової загального процесу управління. При цьому ефективність заходів з удосконалення може бути виражена як в економічних, так і в якісних показниках. Економічні показники отриманих результатів характеризують зменшення обсягу трудових, часових і грошових витрат. Якісні показники відображають ступінь поліпшення методології, організації, техніки бухгалтерського обліку. Найбільш повна характеристика ефективності заходів щодо розвитку бухгалтерського обліку сільськогосподарських підприємств досягається в результаті комплексного розгляду досягнутих результатів [5].

Висновки. Основним напрямком удосконалення бухгалтерського обліку та його організації є автоматизація. Але автоматизація, що не просто прискорює виконання облікових робіт, а є визначним фактором організації обліку. Тому найбільшого ефекту від використання комп'ютерів в бухгалтерському обліку можна досягти шляхом удосконалення методології і організації самого процесу обліку, підвищення його контрольних властивостей на базі застосування відповідних програмних та апаратних засобів.

Список використаних джерел

1. Бондур Т.О. Удосконалення комп'ютеризації обліку в рослинництві / Т.О. Бондур
2. Івахненко С. В. Класифікація програмного забезпечення обліку і контролю / С. В. Івахненко // Бухгалтерський облік і аудит. — 2008. — № 7. — С. 55-64.
3. Інформаційні системи бухгалтерського обліку : [підруч. для студ. вузів] / за ред. Ф. Ф. Бутинця. — Житомир : Рута, 2004. — 404 с.
4. Інформаційні системи і технології в економіці : [посіб. для студ. вузів] / за ред. В. С. Пономаренка. — К. : Академія, 2002. — 544 с.
5. Коваль С.В. Удосконалення комп'ютерного обліку у сільськогосподарських підприємствах / С.В. Коваль
6. Палий В. Ф. АСУ и проблемы теории бухгалтерского учета / В. Ф. Палий, Я. В. Соколов. — М. : Финансы и статистика, 2001. — 224 с.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ АВТОМАТИЗАЦИИ УЧЕТНОГО ПРОЦЕССА В СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ

*Концеба С.М., к.э.н., ст. преподаватель
Уманский национальный университет садоводства*

В статье рассматриваются вопросы организации учета в сельскохозяйственных предприятиях. Обосновывается создание единой информационной базы предприятия как основного средства совершенствования, сокращение объемов и времени учетной работы.

Бухгалтерский учет, сельскохозяйственные предприятия, компьютеризация, совершенствование.

**Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
професорсько-викладацького складу, науковців, аспірантів і студентів
«Роль інститутів освіти та науки у формуванні інноваційної культури суспільства»**

IMPROVING THE AUTOMATION PROCESS IN AN AGRICULTURAL ENTERPRISES

***Kontseba SM, Ph.D.,
Uman National University of Horticulture***

The article deals with the organization of accounting in an agricultural enterprises. It is explained the formation of the unified informational base of the enterprise as the main mean of improvement, reduction of amount and time accounting work.

Accounting, agricultural enterprise, computerization, improvement.